

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 591/2020-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného advokátom prof. JUDr. Jánom Klučkom, CSc., Ku Potoku 4, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C 50/2020 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C 50/2020 porušené boli.

2. Okresnému súdu Spišská Nová Ves p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C 50/2020 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré j e Okresný súd Spišská Nová Ves p o v i n n ý zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a náhradu trov konania v sume 375,24 € (slovom tristosedemdesiatpäť eur a dvadsaťštyri centov), ktorú j e Okresný súd Spišská Nová Ves p o v i n n ý zaplatiť na účet jeho právneho zástupcu prof. JUDr. Jána Klučku, CSc., Ku Potoku 4, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 591/2020-11 zo 17. decembra 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C 50/2020 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu sa žalobou z 8. júna 2017 v konaní vedenom okresným súd pod sp. zn. 8 C 40/2017 domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v sume 5 308,85 € spolu s príslušenstvom. Sťažovateľ uvádza, že bezprostredne po podaní žaloby realizoval okresný súd procesné úkony doručovania žaloby žalovanému a žalobcovi poučenie o jeho procesných právach a povinnostiach. Následne okresný súd 5. októbra 2017 postúpil vec Okresnému súdu Bratislava III, ktorý bol podľa jeho názoru kauzálny príslušný, a postúpenie veci sťažovateľovi oznámil. Okresný súd Bratislava III nesúhlasil s postúpením veci, preto následne Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozhodoval v spore o príslušnosť, a to tak, že uznesením sp. zn. 14 NcC 1/2020 z 31. januára 2020 uznal dôvodnosť nesúhlasu Okresného súdu Bratislava III s postúpením veci a rozhodol, že miestne príslušným súdom v právnej veci sťažovateľa je okresný súd. Opravným uznesením sp. zn. 14 NcC 1/2020 z 28. mája 2020 krajský súd doplnil záhlavie uznesenia sp. zn. 14 NcC 1/2020 z 31. januára 2020 odstránením zrejmej nesprávnosti v písaní. Po vrátení veci okresnému súdu bola právnej veci sťažovateľa pridelená nová spisová značka 1 C 50/2020, ide však o totožné konanie.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že v napadnutom konaní, od začatia ktorého uplynulo už tri a pol roka, dochádza k zbytočným priet'ahom spôsobeným nesprávnym postupom okresného súdu a jeho nečinnosťou po vrátení veci krajským súdom.

4. Sťažovateľ nepokladá napadnuté konanie za skutkovo či právne zložité a napriek tomu, že predmet konania je do istej miery špecifický, keďže ide o nárok uplatnený z titulu porušenia únievého práva, túto skutočnosť v danom štádiu konania nemožno brať do úvahy, pretože konajúci sudca sa otázkou uplatneného nároku dosiaľ nezaoberal. Sťažovateľ zastáva názor, že on sám svojím správaním nijako neprispel k vzniku priet'ahov v napadnutom konaní, ktoré sú výlučne dôsledkom nesústredenej činnosti okresného súdu, ako i jeho nečinnosti.

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd rozhodol nálezom, ktorým vysloví, že jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní na okresnom súde pod sp. zn. 1 C 50/2020 porušené boli, prikáže okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov a prizná sťažovateľovi náhradu trov konania. Sťažovateľ zároveň požaduje finančné zadost'učinenie vo výške 3 500 €, ktoré odôvodňuje pocitom pretrvávajúcej právnej neistoty a uvádza, že *„pocituje nespravodlivosť a frustráciu, pričom zdĺhavým postupom konajúceho súdu, ktorý sa doposiaľ nevedel vysporiadať ani len s otázkou kauzálnej príslušnosti, sa oslabuje viera sťažovateľa v spravodlivé rozhodnutie...“*.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

6. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd 18. decembra 2020 vyzval predsedu okresného súdu na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti.

7. Na výzvu ústavného súdu reagoval predseda okresného súdu podaním sp. zn. 1 SprV 474/2020 z 28. decembra 2020, súčasťou ktorého bol chronologický prehľad úkonov v napadnutom konaní:

„- dňa 12. 6. 2017 súd vyzval žalobcu k úhrade súdneho poplatku, ktorý bol uhradený dňa 26. 6. 2017,

- dňa 30. 6. 2017 súd doručoval žalobu žalobcu na vyjadrenie žalovanej, ktorú žalovaná prevzala dňa 24. 7. 2017,

- dňa 15. 8. 2017 súd stranám sporu oznámil súhlas s predĺžením lehoty žalovanej na vyjadrenie k žalobe na dobu 30 dní a to na základe žiadosti žalovanej zo dňa 7. 8. 2017, v ktorej žalovaná zároveň žiadala, aby súd zastavil konanie pre nedostatok právomoci a namietala tiež miestnu príslušnosť Okresného súdu Spišská Nová Ves.

- dňa 4. 10. 2017 súd postúpil v zmysle § 40 a § 43 ods. 1 Civilného sporového poriadku vec Okresnému súdu Bratislava III ako súdu miestne príslušnému na konanie v pracovnoprávných sporoch podľa § 23 písm. a/ Civilného sporového poriadku z dôvodu, že predmetom konania je nárok žalobcu vyplývajúci mu zo štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru, ktorý je upravený v zákone č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom

a záchrannom zbore, pri primeranom použití ustanovení Zákonníka práce v zmysle § 193 ods. 1 z. č. 315/2001 Z. z.

Okresný súd Bratislava III, ktorému vec napadla dňa 3. 11. 2017 a bola vedená pod sp. zn. 15 Cpr/19/2017, dňa 13. 1. 2020 vec predložil Krajskému súdu v Bratislave s dôvodu nesúhlasu s postúpením veci. Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 14 NcC/1/2020-50 zo dňa 31. 1. 2020 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 14 NcC/1/2020-55 zo dňa 28. 5. 2020 rozhodol, že nesúhlas Okresnému súdu Bratislava III s postúpením veci je dôvodný a na konanie je miestne príslušný Okresný súd Spišská Nová Ves.

Spis bol doručený tunajšiemu súdu dňa 24. 8. 2020 a vec bola zapísaná pod sp. zn. 1 C/50/2020. V súlade s § 51 ods. 8 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a § 152 ods. 8 vyhlášky MS SR č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špecializovaný trestný súd a vojenské súdy, bola vec dňa 3. 9. 2020 zapísaná do senátu sudkyne, ktorá vyslovila nepríslušnosť vo veci. Následne boli vykonané vo veci tieto úkony:

- dňa 4. 9. 2020 súd vyzval žalobcu, aby v lehote 20 doplnil podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia a uviedol či sa domáha svojho nároku na základe skutkových tvrdení zo dňa 25. 9. 2017 alebo na základe žaloby zo dňa 8. 6. 2017, podanie žalobcu bolo doručené súdu dňa 7. 10. 2020.

- dňa 7. 10. 2020 súd doručil vyjadrenie žalobcu žalovanej na vyjadrenie, podanie žalovanej bolo doručené súdu dňa 21. 10. 2020

- dňa 22. 10. 2020 súd pripustil zmenu žalobného návrhu v tom zmysle, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu škody titulom nemajetkovej ujmy vo výške 5.308,85 Eur pre porušenie práva únie Slovenskou republikou, a to do 3 dni od právoplatnosti rozsudku

- dňa 19. 11. 2020 bolo žalobcovi doručené vyjadrenie žalovanej zo dňa 29. 10. 2020, v ktorom uplatnila námietku premlčania

- dňa 21. 12. 2020 bol vo veci určený termín pojednávania na 3. 2. 2021.“

8. Zo zapožičaného spisu okresného súdu sp. zn. 1 C 50/2020 bolo navyše zistené a upresnené:

- dňa 4. septembra 2020 zákonný sudca prevzal spis a až následne 23. septembra 2020 vyzval žalobcu, aby v lehote 20 dní doplnil podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia,

- uznesenie okresného súdu, ktorým bola pripustená zmena petitu č. k. 1 C 50/2020-89, bolo vydané 23. októbra 2020,

- žalobcovi bolo doručené vyjadrenie žalovanej z 29. októbra 2020, v ktorom uplatnila námietku premlčania 5. decembra 2020, žalobca k nemu zaujal stanovisko 16. decembra 2020.

9. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti uviedol, že v súvislosti s posudzovaním podmienok konania je potrebné zohľadniť skutkovú a právnu zložitosť veci a že i sám sťažovateľ (žalobca) menil, resp. dopĺňal rozhodujúce skutkové tvrdenia, ktoré majú vplyv na posúdenie právnej kvalifikácie jeho uplatneného nároku, o čom svedčí pripustenie zmeny žaloby, a tiež poukázal na uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 319/2016 zo 17. mája 2016, ktorým v obdobnej právnej veci vyhodnotil nárok žalobcu ako nárok vyplývajúci zo štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru.

10. Predseda okresného súdu konštatoval, že sťažovateľ nevyužil možnosť podať sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní predsedovi okresného súdu, čím by mu umožnil odstrániť prietahy, a nemá vedomosť o tom, či využil túto možnosť vo vzťahu k predsedovi Okresného súdu Bratislava III.

11. Na výzvu ústavného súdu zaslal právny zástupca sťažovateľa k vyjadreniu predsedu okresného súdu stanovisko, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 20. januára 2021.

12. Právny zástupca sťažovateľa uviedol, že okresný súd žiadnym relevantným spôsobom nevyvrátil skutočnosti, ktoré tvorili ťažisko argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ poukazuje na to, že prietahom nie je len nečinnosť, ale aj nesústreďená (nesprávna) činnosť súdu a nesprávne posúdenie kauzálnej príslušnosti okresným súdom (napriek námietke sťažovateľa z 25. septembra 2017) v konečnom

dôsledku viedlo k objektívnemu predĺženiu dĺžky napadnutého konania a de facto nemožnosti vec prejednať na okresnom súde čo i len na jedinom pojednávaní. Takýto postup okresného súdu nie je možné pričítať na ťarchu sťažovateľa, ako to uvádza okresný súd, ale výlučne len konajúcemu súdu, ktorý sa podľa názoru sťažovateľa predmetom konania zaoberal relevantným spôsobom až po vrátení na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu v septembri 2020.

13. V súvislosti s námietkou okresného súdu týkajúcou sa kauzálnej príslušnosti súdu poukazuje aj na to, že identické veci (rovnaký predmet sporu, formulácia žalobného návrhu, časový rámec podania žaloby jún 2017) boli okresným súdom prejednané a rozhodnuté v prospech žalobcov (napr. č. k. 5 C 49/2018-151 z 15. októbra 2019 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Co 1/2020; rozsudok okresného súdu č. k. 2 Csp 4/2016-147 zo 17. októbra 2019).

14. Vo vzťahu k argumentácii okresného súdu o nevyužitej možnosti podať sťažnosť na prietahy v konaní v zmysle § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov predsedovi súdu sťažovateľ odkazuje na bod IV ústavnej sťažnosti a tiež uvádza, že sa viacnásobne telefonicky prostredníctvom informačnej kancelárie okresného súdu zaujímal o stav veci (keďže bol presvedčený, že na prejednanie veci je príslušným okresný súd), pričom bol opakovane informovaný, že súdny spis sa na okresnom súde nenachádza z dôvodu jeho postúpenia. Z uvedeného dôvodu podľa sťažovateľa nebolo efektívne a účelné podávať sťažnosť na prietahy v konaní, ktorej spôsob vybavenia sa za daných konkrétnych okolností dal ľahko prezumovať.

15. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde (berúc do úvahy aj predchádzajúce stanoviská účastníkov konania podľa právnej úpravy, účinnej do 31. decembra 2020) vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, keďže na základe obsahu podaní a vyžiadaných spisov dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

16. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

17. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

18. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

19. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

20. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

21. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý

znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

22. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa strana obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

23. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov, ktorý súdom prikazuje, aby postupovali v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádzali zbytočným priet'ahom, konali hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

24. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

25. Predmetom napadnutého konania je náhrada nemajetkovej ujmy, ktorú si sťažovateľ uplatňuje v napadnutom konaní proti Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky z titulu náhrady za ujmu spôsobenú porušením práva Európskej únie. Rozhodovanie v obdobných konaniach pred všeobecnými súdmi môže vykazovať znaky právnej či skutkovej zložitosti, avšak vychádzajúc z vyžiadaného spisu okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že v posudzovanom konaní sa právna vec sťažovateľa nachádza v štádiu konania, keď bolo nadriadeným súdom rozhodnuté o neopodstatnenosti postúpenia

veci okresným súdom na iný súd, pričom okresný súd dosiaľ vec meritórne neposudzoval, teda právna či skutková zložitosť veci sa neprejavila. V tejto súvislosti však ústavný súd už judikoval, že ani faktická či právna zložitosť sporu nezavahuje sudcu ústavnej zodpovednosti za prieťahy v konaní zapríčinené nesprávnou organizáciou práce alebo inými nedostatkami v činnosti súdu vrátane jeho nečinnosti (m. m. I. ÚS 47/96, I. ÚS 173/2017).

26. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na prieťahoch konania podieľa osoba, ktorá podala ústavnú sťažnosť vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V danom prípade možno konštatovať, že sťažovateľ svojím správaním v napadnutom konaní pred okresným súdom žiadnym spôsobom jeho dĺžku neovplyvnil.

27. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

28. Z doterajšieho priebehu konania popísaného predovšetkým v bode 7 odôvodnenia tohto nálezu vyplýva, že postup okresného súdu v napadnutom konaní je poznamenaný predovšetkým neefektívnou činnosťou, spočívajúcou v nesústredenom postupe pri posudzovaní podmienok konania. Ústavný súd zistil, že k prieťahom v napadnutom konaní došlo v súvislosti s postúpením veci Okresnému súdu Bratislava III, ktorý ju až po viac ako dvoch rokoch predložil 13. januára 2020 krajskému súdu z dôvodu nesúhlasu s postúpením. Krajský súd uznesením sp. zn. 14 NcC 1/2020 z 31. januára 2020 (v spojení s opravným uznesením sp. zn. 14 NcC 1/2020 z 28. mája 2020) rozhodol, že nesúhlas Okresného súdu Bratislava III je dôvodný a na konanie je príslušný okresný súd. Podľa názoru ústavného súdu došlo k prieťahom v napadnutom konaní v súvislosti s nesprávnym posúdením kauzálnej príslušnosti okresným súdom.

29. V súvislosti s argumentáciou predsedu okresného súdu, ktorý tvrdí, že sťažovateľ nevyužil účinný prostriedok nápravy, keďže nepodal sťažnosť na prietahy predsedovi okresného súdu, ústavný súd poukazuje na ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane vyslovil názor, že sťažnosť predsedovi súdu nemožno považovať za účinný prostriedok nápravy (pozri napr. rozsudok Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike z 12. 6. 2012, rozsudok Bednár proti Slovenskej republike z 8. 10. 2013 a iné). Uvedený právny názor si pod vplyvom štrasburskej judikatúry osvojil i ústavný súd (napr. nález I. ÚS 103/2019 z 11. júna 2019).

30. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k názoru, že dĺžka napadnutého konania okresného súdu je zjavne neprimeraná a že predovšetkým jeho nesústređeným postupom v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku rozhodnutia).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie finančného zadost'učinenia

31. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

32. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou vo veci konal.

33. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku rozhodnutia).

34. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

35. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

36. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

37. Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v lehote ustanovenej v odseku 1 priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, zvyšuje sa finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

38. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 500 €, ktoré odôvodnil pocitom pretrvávajúcej právnej neistoty, nespravodlivosti a frustrácie.

39. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

40. Vzhľadom na konštatované zbytočné prietahy, nesústredený a neefektívny postup okresného súdu a neprimeranú dĺžku rozhodovania okresného súdu v napadnutom konaní, berúc do úvahy predmet konania na okresnom súde, správanie sťažovateľa a všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd (majúc na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou), považoval priznanie sumy 500 € za primerané finančné zadosťučinenie (bod 3 výroku rozhodnutia).

VI.

Trovy konania

41. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

42. Sťažovateľ si uplatnil náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním právnym zástupcom.

43. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Za prvé dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti, vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2019, ktorá bola 1062 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2020. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2020 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavovala sumu 177 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 10,62 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 187,62 € za jeden úkon uskutočnený v roku 2020, t. j. za dva úkony 375,24 €. Pokiaľ ide o ďalší úkon právnej služby – vyjadrenie k stanovisku okresného súdu z 15. januára 2021, ústavný súd konštatuje, že neobsahuje nové, resp. ústavnoprávne relevantné skutočnosti,

ktoré nie sú obsiahnuté v samotnej ústavnej sťažnosti, preto mu odmenu za uvedený úkon nepriznal (bod 4 výroku nálezu).

44. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2021

Peter Molnár
predseda senátu